

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervs- og Råstofudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse med henblik på at afdække, hvordan lovgivning og administrative strukturer mv. kan indrettes for at sikre hjemmehørende bestemmende indflydelse i selskaber der arbejder inden for turismen. Redegørelsen skal omdeles senest til FM2023.

FremSAT af Siumuts Inatsisartutgruppe

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqalu Jerimiassen, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aslak Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 4. maj under FM2022 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker med forslaget at pålægge Naalakkersuisut at afdække, hvordan lovgivning mv. kan indrettes med henblik på, i videst muligt omfang, at sikre hjemmehørende bestemmende indflydelse i turismebranchen.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var ved førstebehandlingen tilslutning til forslagsstillers ønske om at styrke lokal forankring og indflydelse i turismebranchen. Naalakkersuisut støttede ligeledes forslaget. Atassut støttede ikke forslaget, idet man fandt, at lokale allerede har fuld adgang til at engagere sig i turismebranchen og at krav om f.eks. tilhørsforhold vil kunne påvirke branchen negativt.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut i sit svarnotat oplyser, at man vil påbegynde en revision af lovgivningen på turismeområdet, herunder udarbejdelse af en egentlig turismelov for Grønland, som ifølge Naalakkersuisut skal give de bedst tænkelige rammebetingelser på turismeområdet. Naalakkersuisut oplyser videre, at man derfor ser det som et naturligt skridt, at skabe overblik over gældende lovgivning og administrative strukturer, hvilket er i tråd med forslagsstillers ønsker. Naalakkersuisut deler endvidere forslagsstillers ønske om at sikre størst mulig lokal indflydelse i turismebranchen.

Udvalget bemærker hertil, at fokus må være, indenfor dette erhvervsområde, ligesom indenfor andre områder, at skabe rammebetingelser, som sikrer størst mulig samfundsmæssig gevinst, ikke kun på kort sigt, men også på langt sigt. Og netop det lange tidsperspektiv taler for, at der bør sikres så stor en lokal forankring og involvering som muligt. Udvalget opfordrer Naalakkersuisut til, i forbindelse med udarbejdelse af en redegørelse, og i den videre lovgivningsproces, afdække hvilke muligheder der allerede eksisterer for lokale turismeoperatører, samt hvad der yderligere kan gøres, for at styrke disse. Derudover bør det inddrages, hvordan udenlandske operatørers aktiviteter, i videst muligt omfang, kan bidrage til at gavne landets økonomi. Hvordan sikrer vi således, at operatører der kun er i landet i kortere perioder, reelt bidrager til samfundsøkonomien, enten via skattebetalinger eller på anden måde?

Udvalget ser frem til at følge Naalakkersuisuts arbejde med redegørelse og den bebudede lovrevision. Det kan i den forbindelse overvejes om der f.eks. kan være tale om en autorisationsordning, hvor rejsebureauer og andre aktører skal have licens til at udbyde visse tjenesteydelser, som det f.eks. kendes fra Island, kombineret med krav om tilhørsforhold, som det kendes fra Fiskerilovens bestemmelser om erhvervsmæssigt fiskeri (§ 6), hvor der stilles krav om fast tilknytning til det grønlandske samfund, folkeregisteradresse, fuld skattepligt mv. Udvalget forventer, at Naalakkersuisut i sit arbejde med nærværende forslag samt med den bebudede revision af turismelovgivningen, vil inddrage en afklaring af, hvad der nærmere skal forstås ved "hjemmehørende". Udfordringen er, at få skabt rammer, som fremmer turismebranchens forankring i, – og positive bidrag til, lokalsamfundet, samtidig med at man ikke udelukker udenlandske investeringer og samtidig med, at man bevarer fleksibilitet til at håndtere eventuelle flaskehalsproblemer.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslagsstiller har angivet de administrative og økonomiske konsekvenser ved udarbejdelse af den ønskede redegørelse til ½ AC årsværk. Udvalget har ikke umiddelbart kommentarer hertil.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget, bestående af Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Et mindretal i udvalget bestående af Atassut skal om forslaget udtale:

”Vi fra Atassut forkaster forslaget i foreliggende form, da vi er bekymrede for, at denne lovgivning kan have forringende effekt for mulige udefrakommende investorer i turismebranchen.

Vi mener, at bedre formidling af oplysninger om turisme til befolkningen er vejen frem, ikke gennem lovgivning.”

Mindretallet indstiller på denne baggrund forslaget til **forkastelse**.

Et mindretal i udvalget bestående af Naleraq skal om forslaget udtale:

”Naleraq har ønsket sikre og stabile rammer for fremtiden

For at forstå Naleraqs grundlag, kan man blot se på uddannelsen indenfor turisme. Man har i mange år sagt at grønlændere først skal tage sig en uddannelse så de kan få et arbejde. Vi ser dog ofte det modsatte, at en udefrakommende kommer til landet og arbejder med turisme, uden at kende vores sprog, historie og kultur. Uden uddannelse heroppe. Flere gange har vi hørt fra turisterne når de kommer til landet, hvor er grønlænderne?

Udvalgets arbejde med betænkningen kan det høres at man i salen har drøftet emnet ”hjemmehørende” eller rettere oprindelige befolkning. Dog kan man ikke se hvilke visioner landets største parti har i forhold til registrering af ”hjemmehørende”, da de ikke har taget politisk stilling til det. Også selvom under debatten sagde at de ville tage stilling til det til udvalgsarbejdet.

For at sikre udefrakommende arbejdskraft samt investorer i fremtiden, mener vi fra Naleraq at det er vigtigt med helt klare rammer. F.eks. ved at tage udgangspunkt i ILO-169, som allerede er godkendt her i landet. I dag er der simpelthen ikke taget højde for immigration til landet i lovgivningen.

I dag ser man den fortsatte immigration, især fra den tidligere kolonimagt, hvor de bosætter sig i landet samt etablere virksomheder helt uden inddragelse af grønlændere Det kan lade sig gøre fordi man ved lov ikke har sikret oprindeligt folk og deres beskyttelse. Desuden har vi fra Naleraq bemærket at i debatten om oprindeligt folk - så mener landets næststørste parti at bosættere kan kalde sig som ”herboende”, så snart de begynder at betale skat i landet, samt at partiet ikke mener at ILO-169 ikke skal anvendes. Fra Naleraq er vi ikke enige med disse betragtninger men respekterer dem, hvorfor vi kommer med denne mindretalsudtalelse.

For at konkretisere Naleraqs udtalelse, så tager vi Canadas metode som eksempel, hvor de beskytter de oprindelige folk. I Canada registreres landets oprindelig og som eksempel tager vi virksomheden ’Nasittuq’.

’Nasittuq’ er en virksomhed som er registeret i ” Nunavut Inuit Firm Registry” som er ejet af et flertal af Inuit (“Herboende” i Canada)¹.

¹ <https://www.nasittuq.com/about-us/>

Et mere ligeværdigt samarbejde ses etableret heraf grundet et tydeligt register, der viser reelt ejerskab af Inuit for at kunne kalde det et Inuit selskab.

Fra Naleraq anerkender vi fuldt ud ILO-169, og henviser til ICC' charter² artikel 1, pkt 6, der angiver Inuit i Grønland som kalaallit (Grønlændere).

Ved brug af den alment brugte betegnelse af Inuit i Grønland, Grønlændere", er det en mulighed at kunne kræve mindst 51% reelt ejerskab af grønlandere/Inuit, for at kunne kalde et selskab "grønlandsk". Et lille skridt i en afkoloniseringsproces.

Vi byder investorer udefra samt arbejdskraft udefra velkommen – dog bør oprindelig folk beskyttes gennem registrering af ejerskab af virksomheder.

At undlade at afkolonisere og fortsætte en assimilering, på bekostning af det grønlandske folk mener vi ikke fra Naleraq er en vej fremover. Kan man blot kalde sig hjemmehørende blot ved at få en postboksadresse? Det ikke kun et grønlandsk problem, når udenlandske ejere prøver at undgå at betale skat i et land.

Det at have en identitet og at være hjemmehørende hænger unægtelig sammen, for man kan tydelig se at penge ryger ud af landet, når ejere hører til i et andet land.

Vil størstedelen af de reelle virksomhedsejere er herboende, vil det have en forebyggende effekt på transferpricing? Det er ønskværdigt at man begynder at registrere om virksomhedsejere er hjemmehørende eller kommer fra et andet land, som mange lande i verdenen allerede gør det.

At det grønlandske folk i dag ikke har en officiel identitet, som giver kraftig mangel på mangfoldigved, vil vi fra Naleraq kritisere kraftigt.

Turister der besøger vores land, kommer netop for at se, høre, fornemme og opleve vores kultur, sprog og levemåde, som er helt unikt. Men når man ikke beskytter oprindelig folk gennem lovgivning, så er vores land til salg for højstbydende.

Fra Naleraqs side ønsker vi ikke at diskriminere mellem folk, vi ønsker blot at fremhæve at oprindelig folk har ret til beskyttelse, ikke mindst i eget land. Eller er det at være grønlander eller oprindeligt folk blot det at have en adresse?

Fra Naleraqs side vil vi gerne gøre det klar at man gennem lov skal begynde at registrere vores landsmænd, familier samt vores landsmænd der bor i andre lande som et oprindeligt folk. Inuit Nunaat, Kalaallit Nunaat.

At sige "landet for dem der betaler skat" anvendes ikke andre steder i verdenen, når folk skal registeres som et oprindeligt folk."

Mindretallet indstiller på denne baggrund forslaget til **vedtagelse**.

² <https://www.inuitcircumpolar.com/icc-international/icc-charter/>

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mariane Paviassen
formand

Aqqalu Jerimiassen
næstformand

Hans Aronsen

Lars Poulsen

Aslak Jensen

Agathe Fontain

Pele Broberg